

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Dusten, Hagfors kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610199 Dusten
Mittpunktskoordinat:	1362436 - 6658875
Totalareal:	3,6 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Område är utpekad enligt Habitatdirektivet.
Fastigheter:	Hagfors kommun: Södra Skoga 1:172, 1:224
Ägandeförhållanden:	Privat

Beskrivning av området

Dusten är en liten fin vattensamling som ger ett närmast blygt och anonymt intryck. Läget känns varmt, och öppenheten mot söder känns varaktig och gynnsam. En sumpskog mot tjärnens norra del innehåller strukturer som bäddar för, ett för större vattensalamander, omtyckt närområde. Runt om tjärnen finns gungflymattor, vilka är bredast mot söder.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	0,3

Ingående arter enligt habitatdirektivet

Artkod	Artnamn
1166	Större vattensalamander <i>Triturus cristatus</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Dusten är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för den ingående naturtypen, *dystrofa sjöar och småvatten*, och arten, *större vattensalamander*, på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtypen och arten i Dustens Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> Eventuellt mål om vattenkemi <i>Typiska arter</i>
Större vattensalamander (1166)	<i>Populationsutveckling</i> Mål om population <i>Livsmiljö</i> Eventuellt mål om livsmiljö på land, t ex andel lövträd, andel död ved, antal lågor

*/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att den ingående naturtypen och arten ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Opåverkad hydrologi.
- Naturligt näringsfattigt och humusrikt, svagt surt vatten.

1166 Större vattensalamander

- Permanent vattensamling
- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Fiskfritt
- Solexponering
- Landmiljön skall vara rik på håligheter t ex smånagargångar, håligheter under stenblock, murkna trädstammar eller stubbar.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Följande faktorer kan utgöra hot mot ingående naturtyp och art i Dustens Natura 2000-område:

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Skogsbruk utan anpassning och hänsyn till närmiljön
- Dikning
- Kalkning
- Förorening (t ex som följd av dikning/spårbildning eller slangbrott)
- Gödsling

1166 Större vattensalamander

- Skogsbruk utan anpassning och hänsyn till närmiljön
- Dikning
- Kalkning
- Förorening (t ex som följd av dikning/spårbildning eller slangbrott)
- Gödsling
- Inplantering av fisk (risken bedöms som liten i detta fall)
- Kraftig beskuggning
- Brist på övervintringsplatser (t ex murkna stubbar, lågor, stenblock) i landmiljön

Inga sentida åtgärder har utförts som försämrat tjärnens närmiljöer. Hotbilden bedöms som låg, både vad det gäller mänsklig aktivitet och igenväxning/beskuggning.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att den utpekade naturtypen *dystrofasjöar och småvatten* samt arten *större vattensalamander* uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Dustens Natura 2000-område.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt/förbud för markavvattning.
- Strandskydd 100 meter (Miljöbalken 7 kap).
- Tillståndsplikt för utsättning av fisk (Fiskerilagen 2 kap 16 §).
- Större vattensalamander är fridlyst (Artskyddsförordningen).
- Tillståndsplikt (Miljöbalken 7 kap 28 a §) för verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

Rutiner för Skogsvårdsstyrelsens (SVS) handläggning

- SVS bör alltid vid avverkningsanmälan inom eller i anslutning till Natura 2000-området (se bilaga 2) göra fältbesök.
- SVS skall genom rådgivning och dispenser medverka till att mängden död ved i närområdet bibehålles eller ökar.

- SVS skall genom rådgivning medverka till att mängden lövträd/lövskog ökar bl. a. genom att förorda självföryngring av löv före plantering av barrträd.

Övergripande generella riktlinjer

- befrämja hög och varaktig solinstrålning i sektorn SO-SV
- befrämja äldre variationsrik skog främst längs norra delen
- öka andelen lövträd/lövdominerad skog i närområdet
- öka mängden död ved, främst liggande

Förslag på ytterligare bevarandeåtgärder

1. Naturvårdsavtal SVS
2. Grön skogsbruksplan
3. Riktad rådgivning

Bevarandeåtgärderna skall verkställas under perioden 2006-2008.

Bevarandestatus idag

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Nationellt

Bruna skogssjöar är den vanligaste sjötypen i Sverige. Många av sjöarna är drabbade av försurning, reglering eller annan påverkan. I Europa är sjötypen mindre vanlig vilket motiverar dess utpekande inom Natura 2000. Trots att de många påverkade sjöarna är naturtypen dystrofa sjöar inte hotad i Sverige. Det stora antalet bruna skogssjöar i kombination med befintligt svenskt regelverk säkerställer fortlevnaden av sjötypen i Sverige.

Dusten

Bevarandestatusen bedöms idag vara gynnsam.

1166 Större vattensalamander

Nationellt

Större vattensalamander förekommer i hela Göta- och Svealand utom på Gotland, samt sparsamt längs Norrlands kustland upptill södra Ångermanland. Sedan 1980-talet har flera inventeringar genomförts i södra Sverige, och antalet kända småvatten med förekomst av arten uppgår till mellan 500-600. Det står klart att det totala antalet småvatten som hyser arten är fler, men underlag saknas. Det är vidare känt att flera av de ovan nämnda förekomsterna redan kan vara uttraderade. Större vattensalamander kan tyckas vara vitt utbredd, men det stora flertalet kända förekomster är isolerade och områden där förekomster ligger tätt är sällsynta.

Dusten

Uppgifter om den större vattensalamanderns populationsstorlek och trender i Dustens Natura 2000-område saknas. Bevarandestatusen är oklar.

Uppföljning av bevarandemål

För att bedöma ingående naturtyps och arts bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår och komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa. Nedan följer dock ett förslag till uppföljning.

Inventering av *större vattensalamander* skall preliminärt utföras vart 3:e år i samtliga Natura 2000-områden som hyser arten. Mera noggrann uppföljning skall genomföras inom sammanlagt 10 områden i Sverige. Oklart ännu vilka dessa blir.

Naturtypen *dystrofa sjöar och småvatten* övervakas genom flygbildstolkning. Oklart ännu om vattenkvalitetsparametrar skall följas upp.

Bilagor

1. Karta över Natura 2000-området

Referenser

- Artdatabanken, Rödlistan – *Informationsblad för större vattensalamander*
Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledning*.
Naturvårdsverket. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*.
Niesel, J. & Berglind, S-Å. 2003. *Habitat och hotsituation för större vattensalamander (Triturus cristatus) – sammanställning och utvärdering av inventeringar i Värmlands län 1991-2003*. Länsstyrelsen i Värmlands län, Miljöenheten, Rapport 2003:16.
Markusson, K. 1991. *Större vattensalamandern i Ekshärads och N. Ny socknar*

